

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI GRABOWO

w gminie Trzemeszno

**GMINA
TRZEMESZNO**

Dokument sporządzony przez przedstawicieli

Grupy Odnowy Wsi (*imię i nazwisko*):

Teresa Winkler

Jolanta Winkler

Agnieszka Warchał

z udziałem moderatora/moderatorów (*imię i nazwisko*):

Iwona Suszka, Anita Kubicka

Wrzesień 2016

Spis treści

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI	3
ANALIZA ZOSOBÓW	7
ANALIZA SWOT	13
ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO WSI.....	14
TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO	15
WIZJA WSI (HASŁOWA I OPISOWA)	17
PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI.....	18
PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI.....	21

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI

wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie wsi Grabowo

Gmina: Trzemeszno

Sołectwo: Grabowo

Liczba mieszkańców: 86

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
A Inicjalna	brak działań		istnieje tylko rada sołecka	x	brak planowania działań w wymiarze całej wsi	x
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy	x	rozproszone działanie organizacji			
	działania spontaniczne		zawiązana grupa odnowy wsi		opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	
	porządkowanie wsi		podjmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)					
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					

B	Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb	liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)	systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo-finansowe, kalendarze imprez)	x
C	Zaawansowana	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji	skoordynowane działania organizacji obecnych we wsi	proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	
		projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi	„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi	projektowanie działań (projekty)	
		projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie	liczne stowarzyszenie odnowy wsi	systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi)	
		powszechnie zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne	animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców	rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
		powszechna odnowa prywatnych posesji	stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)	promocja wsi	
		lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny		kompleksowe i szczegółowe planowanie	

Całocisłowa P	(nacisk na tworzenie miejsc pracy)		rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń	przestrzenne powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem instrumenty wsparcia działań prywatnych
	ukształtowane „centrum wiejskie”			
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)			
	projekty kreujące „wies tematyczną”			
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi			

Wstawię X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: 30 sierpnia 2016 r. Grabowo

Uczestnicy: Teresa Winkler, Jolanta Winkler, Edyta Kubiak – sekretarz Gminy Trzemeszno, Iwona Suszka, Anita Kubicka – moderatorzy Programu Wielkopolska Odnowa Wsi.

Krótko charakterystyka wsi: *(aktywności mieszkańców, funkcjonujące organizacje pozarządowe, infrastruktura, charakter zabudowy, fundusze)*

Sołectwo Grabowo położone jest w gminie Trzemeszno, w powiecie gnieźnieńskim. Jest to bardzo mała wieś licząca zaledwie 89 mieszkańców. Grabowo położone jest w pobliżu lasów mieszanych. Jest to miejsce które cechuje spokój, cisza i piękny śpiew ptaków a także malowniczy

krajobraz. Doskonale nadaje się do wypoczynku na łonie natury. Wieś położona jest wzdłuż asfaltowej drogi powiatowej. W miejscowości nie ma chodników. Większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w gospodarstwach rolnych średniej wielkości do 20 ha. Na terenie wsi są niskiej klasy gleby uprawne II-VI klasa. W miejscowości znajdują się także firmy usługowo-handlowe. Przy wjeździe do miejscowości znajduje się figura Matki Boskiej z 1939 roku., a na końcu wsi znajduje się przydrożny krzyż. Na terenie wsi znajdują się także pozostałości po cmentarzu poniemieckim, obecnie już niewielkiej wielkości płyty nagrobne. W Grabowie rosną dwa osobliwe kasztanowce, które są pomnikami przyrody. Mieszkańcy życia wsi skupiają wokół działań w niewielkiej świetlicy wiejskiej. W tymże budynku organizowane są okolicznościowe przyjęcia i święta. We wsi brak organizacji pozarządowych i form zrzeszenia.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną (płyta CD).

Data: 30 sierpnia 2016 r.

Sporządził: Iwona Suszka, Anita Kubicka

ANALIZA ZOSOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I					
RODZAJ ZASOBU*		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	Wieś położona równinie, lasy i łąki zajmują znaczącą część.		x	
	stan środowiska	Zdrowie i czyste środowisko, cisza, klimat umiarkowany. Występuje susza. Nieskażone lasy i łąki.		x	
	walory klimatu	Klimat umiarkowany. W miejscowości brakuje opadów, występują częste susze.		x	
	walory szaty roślinnej	Obszar bogaty w lasy mieszane.		x	
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Stare dwa kasztanowce znajdujące się w centrum wsi.		x	
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Sarny, dziki, jelenie. Liczne siedliska ptactwa: jaskółki, żurawie, czaple, bociany, ryby, zaskrońce.		x	
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	4 stawy rybne w miejscowości – prywatne.		x	
	wody podziemne	Mieszkańcy posiadają studnie głębinowe.	x		
	gleby	Gleby piaszczyste IV-VI		x	
	kopaliny	Wykopywany jest torf na sprzedaż przez osobę prywatną.	x		
walory geotechniczne	brak				

KULTUROWI	walory architektury	Figura Matki Bożej z 1939 r. , krzyż, pozostałości po cmentarzu poniemieckim ok. 1914 r.		x	
	walory przestrzeni wiejskiej publicznej	Świetlica wiejska.		x	
	walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Dwa prywatne najstarsze domy z 1914 r.		x	
	zabytki i pamiątki historyczne	Figura Matki Bożej z 1939 r. Zaniedbany cmentarz poniemiecki		x	
	osobliwości kulturowe	brak			
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	W miejscowości znajduje się krzyż i figura Matki Bożej.		x	
	święta, odpusty, pielgrzymki	brak			
	tradycje, obrzędy, gwara	brak		x	
	legendy, podania i fakty historyczne	brak			
	przekazy literackie	brak			
	ważne postacie i przekazy historyczne	brak			
	specyficzne nazwy	brak			
	specyficzne potrawy	Typowe wielkopolskie dania: czernina, grube kluchy.		x	
	dawne zawody	brak			
	zespoły artystyczne, twórcy	brak			

ANALIZA ZASOBÓW – część II

	RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	Występują działki z możliwością zakupu pod zabudowę mieszkaniową.		x	
	działki pod domy letniskowe	brak			

	działki pod zakłady usługowe i przemysł	Nie ma możliwości zakupu- plan zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje możliwości budowy zakładów.			
	pustostany mieszkaniowe	brak			
	pustostany poprzemysłowe	brak			
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	brak			
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	placze publicznych spotkań, festynów	Plac przed Świątlicą Wiejską.		x	
	sale spotkań, świetlice, kluby	Świątlica wiejska		x	
	miejsca uprawiania sportu	Pobliskie ścieżki rowerowe.		x	
	miejsca rekreacji	Ścieżki rowerowe	x		
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Trasa rowerowa szlakiem Zimowego Biegu Trzech Jezior	x		
	szkoły	brak			
	przedszkola	brak			
	biblioteki	brak			
	placówki opieki społecznej	brak			
	placówki służby zdrowia	brak			
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	Wieś zwodociągowana. Kanalizacja nie został doprowadzona do wsi.		x	
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Wzdłuż miejscowości przebiega droga powiatowa z nawierzchnią asfaltową w stanie złym. Oświetlenie jest odpowiednie. Wieś jest także odpowiednio oznakowana.		x	
	chodniki, parkingi, przystanki	W miejscowości nie ma chodników, parkingów. Jest jeden przystanek autobusowy dla dzieci.			x
	sieć telefoniczna i dostępność Internetu	Sieć telefoniczna jest dostępna i dobrej jakości. Mieszkańcy mają również bardzo Dobry zasięg Internetu.		x	

	telefonii komórkowa	Dostępny dobry zasięg komórkowy.		x	
	inne	brak			

ANALIZA ZASOBÓW – część III

RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)			
		MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE	
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)	Firma usług transportowych Adama Prussa, firma remontowo-budowlana Alina Rybicka, Firma remontowo-budowlana Justyna Tabaczka Każda z firm zatrudnia ok. 3 osób.		x	
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	1. Firma usług transportowych Adama Prussa – zapewnie transport samochodami ciężarowymi. 2. Firma remontowo-budowlana Alina Rybicka wykonuje remonty obiektów i budynków. 3. Firma remontowo-budowlana Justyna Tabacza wykonuje prace remontowo – budowlane.		x	
	gastronomia	brak			
	miejsca noclegowe	brak			
	gospodarstwa rolne	Trzy gospodarstwa rolne we wsi: jedno 100 ha, dwa do 30 ha.		x	

	uprawy hodowle	Uprawa: kukurydza, zbóż pszenżyto, pszenica, jęczmień, buraki. Hodowla: krowy mleczne – ok. 50 sztuk, kury.		x	
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	brak			
	zasoby odnawialnych energii	Solary w domostwach prywatnych	x		
ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę	Fundusz sołecki oraz dotacje celowe z Urzędu Gminy w Trzemesznie.		x	
	środki wypracowywane	Praca własna mieszkańców.		x	
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi	Andrzej Winkler-listonosz, sołtys.		x	
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	brak			
	osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	brak			
	przedsiębiorcy, sponsorzy	Firma usług transportowych Adama Prussa, firma remontowo-budowlana Alina Rybicka, Firma remontowo-budowlana Justyna Tabaczka	x		
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościami informatycznych	Bardzo dobry dostęp do Internetu.		x	
	pracownicy nauki	brak			
	związki i stowarzyszenia	brak			
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	brak			

	współpraca zagraniczna i krajowa	Kosynier – informator .		x	
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI	publikatory, lokalna prasa	brak			
	książki, przewodniki	brak			
	strony www	brak			

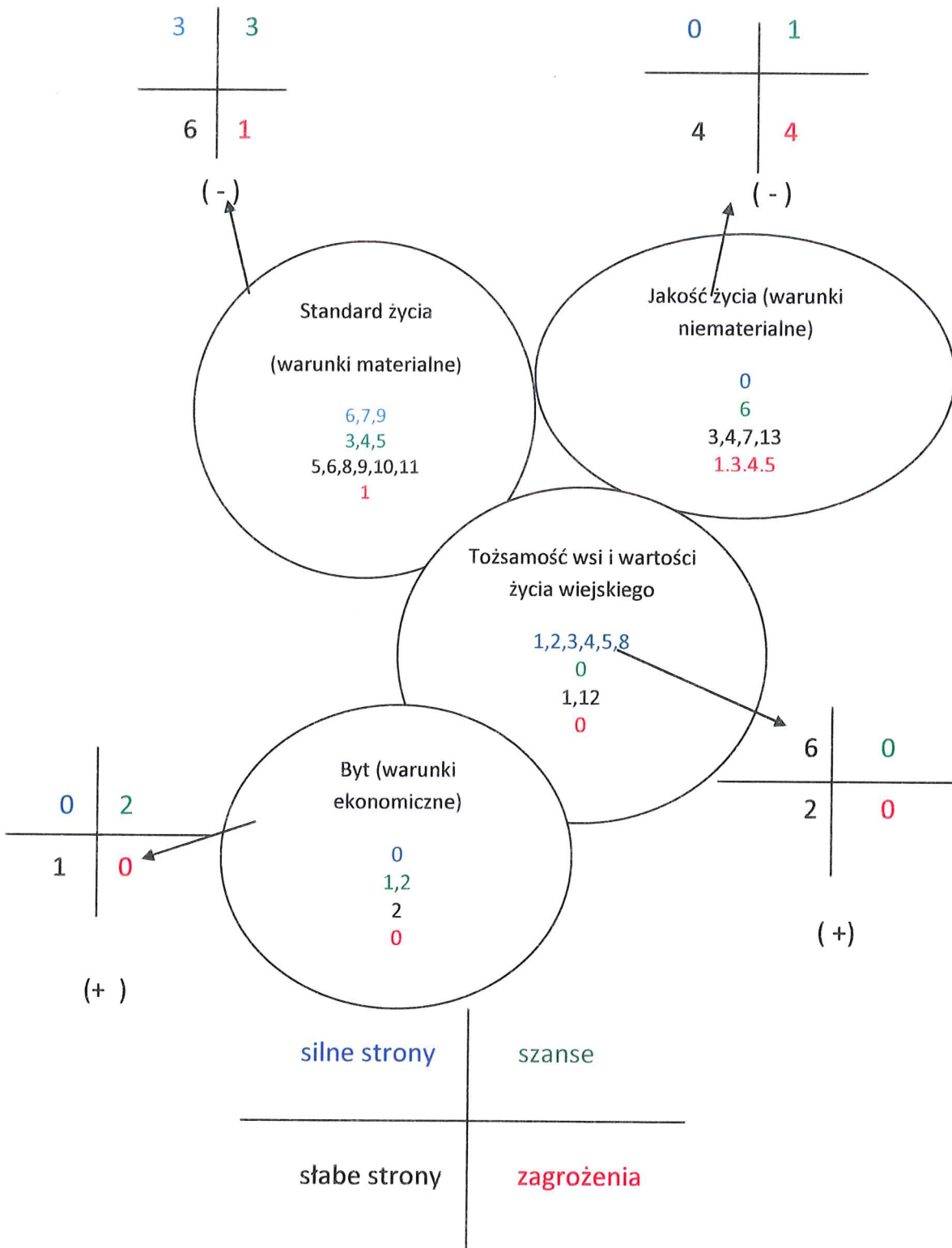
Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wieś atrakcyjna przyrodniczo: łąki i lasy [T] 2. Czyste środowisko, cisza i przyjazny klimat [T] 3. Bogata szata roślinna i zwierzęca [T] 4. Figura Matki Bożej z 1939 r. [T] 5. Poniemiecki cmentarz [T] 6. Świetlica wiejska [S] 7. Dobry dostęp do Internetu [S] 8. Zabytkowe dwa kasztanowce [T] 9. Przebiegający przez wioskę szlak rowerowy [S] 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała ilość opadów [T] 2. Słabe gleby o niskiej bonitacji IV i V [B] 3. Brak poczucia bezpieczeństwa rodzin zamieszkujących przy drodze powiatowej (wzmoczony ruch samochodowy) [J] 4. Brak przejścia dla pieszych w miejscowości [J] 5. Brak kanalizacji [S] 6. Brak chodników [S] 7. Słaba integracja mieszkańców miejscowości [J] 8. Brak miejsca do uprawiania sportu [S] 9. Brak zagospodarowania przestrzeni przy świetlicy wiejskiej [S] 10. Brak placu zabaw dla dzieci [S] 11. Brak miejsca integracji dla dorosłych [S] 12. Brak oferty kulturalnej dla mieszkańców [T] 13. Brak organizacji pozarządowych [J]

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenie płynące z otoczenia)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania środków w ramach programu WOW [B] 2. Możliwość pozyskania środków z UM,UW,UG,FIO itd.[B] 3. Korzystne położenie geograficzne [S] 4. Dobre połączenie komunikacyjne (droga powiatowa) [S] 5. Ośrodek wypoczynkowy w pobliżu miejscowości Gołębki [S] 6. Możliwy rozwój do agroturystyki [J] 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Migracja zarobkowa młodych [J] 2. Duże natężenie ruchu na drodze powiatowej [S] 3. Zniechęcenie społeczeństwa do działania [J] 4. Zmniejszająca się liczba mieszkańców [J] 5. Starzejące się społeczeństwo [J]

Analiza potencjału rozwojowego wsi Grabowo

Tożsamość wsi i wartości życia wiejskiego

6	0
2	0

Wnioski: Najsilniejszy obszar wsi. Mieszkańcy wskazali mocne strony w obszarze tożsamości. Tożsamość Grabowa nie jest wykorzystana w celu pozytywnego dalszego rozwoju.

Zalecenia: Wskazane jest aby wykorzystać mocne strony w procesie rozwoju wsi. Powołanie organizacji pozarządowej działającej na rzecz wsi stworzyłoby znacznie więcej możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, przy wykorzystaniu walorów wsi na której opiera się tożsamość: walorach przyrodniczych, czystym powietrzu, walorach kulturowych i historycznych. Należy otworzyć się na współpracę z sąsiednimi wsiami równie mocno osadzonymi na obszarze tożsamości: pobliskie Gołąbki, Ławki czy Wydartowo.

Standard życia (warunki materialne)

3	3
6	1

Wnioski: Obszar stabilny jak na tak „Mała” miejscowość i „małą” liczbę mieszkańców. Elementy wewnętrzne są znacząco słabsze.

Zalecenia: W obszarze standardu życia pożądane jest programowanie długoterminowe. Znaczący wpływ na ten obszar ma jakość życia mieszkańców wsi Grabowo oraz wykorzystanie istniejącej już infrastruktury – świetlicy wiejskiej, która pełni rolę centrum kulturalne wsi. Należy dążyć do unowocześnienia wsi, budowy nowych obiektów rekreacyjnych i sportowych.

Jakość życia (warunki niematerialne i duchowe)

0	1
4	4

Wnioski: Jakość życia jest najsłabszym obszarem wsi Grabowo. Konieczne jest wzmocnienie tego obszaru aby wieś mogła się dalej rozwijać.

Zalecenia:

Głównym problemem wśród mieszkańców jest brak integracji i chęci do wspólnego działania. Zalecane jest realizacja projektów miękkich (nie tylko inwestycyjnych), które będą aktywizować i pobudzać mieszkańców do działania. Korzystny wpływ na wzajemne relacje wśród mieszkańców mogłaby mieć powołana organizacja pozarządowa, której celem byłyby działania na rzecz wsi.

Starsi mieszkańcy wsi powinni aktywizować mieszkańców napływowych, zintegrować się z nimi ale i z młodzieżą. Konieczne jest stworzenie oferty kulturalnej i spędzania czasu wolnego dla dzieci i ich rodzin. Wyjście z domów i spędzanie czasu wspólnego z wykorzystaniem ogólnodostępnej infrastruktury.

Byt (warunki ekonomiczne)

0	2
1	0

Wnioski: Oceniając całościowo słaby. Mieszkańcy nie wskazali w mocnych stronach ani jednego z jego elementów.

Zalecenia: Mieszkańcy wsi powinni rozpocząć proces tworzenia gospodarstw agroturystycznych, przy wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz bliskiego sąsiedztwa wsi Gołąbki. Brakuje także informacji o wiosce, działań promocyjnych. Może warto pomyśleć o produkcie markowym wsi – specyficznym daniu serwowanym w gospodarstwach agroturystycznych na bazie produktów lokalnych z pobliskich lasów.

Wizja wsi hasłowa:

„Grabowo- miejsce gdzie natura i zieleń łagodzi obyczaje,
w którym wypoczujesz i dobrze się najesz”

Wizja wsi opisowa: Wieś aktywnych młodych i pełnych werwy mieszkańców. Grabowo posiada nowoczesną infrastrukturę sportową – boisko oraz plac zabaw. Odremontowana i dobrze wyposażona świetlica wiejska jest centrum kulturalnym z którego oferty korzystają dzieci, młodzież, dorośli i osoby starsze.

istniejące gospodarstwa agroturystyczne oferują wypoczynek na łonie natury w ciszy i wśród śpiewu ptaków a także smaczne i ekologiczne jedzenie, przygotowane na bazie produktów lokalnych.

PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI

Wizja wsi (hasłowa): „Grabowo- miejsce gdzie natura i zieleni łagodzi obyczaje,
w którym wyciszysz i dobrze się najesz”

I. Plan rozwoju		II. Program rozwoju	
1. CELE	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Wzrost integracji wśród mieszkańców wsi Grabowo	Fundusz Sołecki, środki zewnętrzne z WÓW, środki własne, plac przy świetlicy wiejskiej.	Brak koordynatora do animacji zajęć kulturalnych	Budowa altany głowej i nasadzenie zieleni, utwardzenie placu na placu przy świetlicy wiejskiej w Grabowie.
2. Powstanie oferty oświatowo-kulturalnej spędzania czasu wolnego	Prace wykonają mieszkańcy wsi		
B. STANDARD ŻYCIA			
1. Popraw infrastruktury społecznej	1.1 Teren pod inwestycje	1.1. i 1.2 Brak środków finansowych na realizację zadania,	1.1. Budowa placu zabaw dla dzieci 1.2 Remont świetlicy wewnątrz oraz wykonanie elewacji i remontu dachu 1.3 Doposażenie świetlicy wiejskiej Grabowie 1.4 Budowa siłowni zewnętrznej 1.5 Budowa sieci kanalizacji we wsi Grabowo

				<p>1.6 Budowa chodników we wsi</p> <p>1.7 Powstanie nowych ścieżek edukacyjnych</p> <p>1.8 Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego</p> <p>1.9 Remonty dróg lokalnych</p> <p>1.10 Dopuszczenie świetlicy wiejskiej w stoły, krzesła</p> <p>1.11 Wytyczenie parkingów i ich utwardzenie</p> <p>1.12 Budowa miejsca spotkań mieszkańców – powstanie altany giłowej, posadawienie ławek, koszy na śmieci</p>
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				
<p>1. Wzrost atrakcyjności miejscowości</p> <p>2. Zwiększenie integracji mieszkańców</p> <p>3. Edukacja mieszkańców wsi</p>	<p>1.1. Walory przyrodniczo-krajobrazowe wsi</p> <p>2.1 i 3.1 Świetlica wiejska</p>	<p>Praca własna mieszkańców</p>	<p>Niechęć wśród mieszkańców do integracji.</p>	<p>1.1 Organizacja turnieju piłki nożnej</p> <p>1.2 Organizacja rajdów rowerowych</p> <p>2.1. Dożynki wiejskie, festyny rodzinne</p> <p>2.2 Spotkania wigilijne</p> <p>2.3 Bal sylwestrowy, andrzejkowy, dzień kobiet</p> <p>3.1 Organizacja kursów i warsztatów edukacyjnych dla dorosłych np. florystyka, decoupage, szydełkowanie, zajęć dla dzieci muzycznych</p> <p>3.2 Warsztaty kulinarne dla dorosłych</p> <p>3.3 Organizacja zajęć edukacyjnych dla dzieci np.</p>

					muzycznych, plastycznych	
D. BYT						
<p>1. Promocja wsi Grabowo</p> <p>2. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców wsi</p>	<p>1.1 Zasoby przyrodnicze, kulturowe, bogata fauna i flora,</p> <p>2.1 Potencjał mieszkańców</p>	<p>1.1 Zaangażowanie większości mieszkańców.</p> <p>2.1 Chęć do powstania gospodarstw agroturystycznych</p>	<p>1.1. Niewystarczające środki finansowe</p> <p>2.1 Niedostateczna wiedza i brak pomysłu</p> <p>2.1 Brak środków finansowych</p>	<p>1.1.1 Montaż witaczy we wsi</p> <p>1.2 Powołanie organizacji pozarządowej</p> <p>1.3 Montaż tablic informacyjnych o walorach wsi</p> <p>2.1 Organizacja imprez kulturalnych w celach zarobkowych</p> <p>2.2 Szkolenie z zakładania gospodarstw agroturystycznych</p> <p>2.3 Projekty partnerskie z innymi wioskami pozwalająca na rozszerzenie oferty turystycznej np. Gołąbki, Ławki, Wydartowo</p> <p>2.4 Powstanie nowych miejsc noclegowych</p> <p>2.5 Sprzedaż i promocja lokalnych produktów np. soku z leśnych owoców, grzybów</p>		

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI na OKRES 01.09.2016 r. do 31.08.2017 r.

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólna zabawa i integracja.	Festyn rodzinny.	TAK	NIE	1+1+1=3	V
Na czy nam najbardziej zależy?	Na poprawie funkcjonalności świetlicy wiejskiej.	Remont świetlicy wiejskiej: elewacja świetlicy wiejskiej.	TAK	NIE	4+4+4 = 12	II
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak integracji wśród mieszkańców Grabowa.	Powstanie skwerów zieleni, utwardzenie placu oraz zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Grabowie.	NIE	NIE	5+5+5=15	I
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Możliwość wspólnych spotkań i integracja osób starszych z młodymi.	Budowa altany grillowej dla mieszkańców wsi na terenie przy świetlicy wiejskiej.	TAK	TAK	2+2+2=6	IV

<p>Co nam przyjdzie najłatwiej?</p>	<p>Zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>1. Budowa kompleksu wypoczynkowego w tym placu zabaw dla dzieci i młodzieży. 2. Warsztaty edukacyjne dla dzieci, młodzieży – zajęcia plastyczne, muzyczne i językowe. 3. Warsztaty dla osób starszych: z robótek ręcznych, kulinarne, językowe.</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>3+3+3=9</p>	<p>III</p>
<p>Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł?</p>	<p>Powstanie skwerów zieleni, utwardzenie placu oraz zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Grabowie. Środki planujemy pozyskać z Programu Wielkopolska Odnowa Wsi i Funduszu Sołeckiego.</p>					

**Podpisy przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi:
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:**

Teresa Winkler *Teresa Winkler*
Jolanta Winkler *Jolanta Winkler*
Agnieszka Warchał *Agnieszka Warchał*

Podpis/podpisy moderatora/ów odnowy wsi:

Iwona Suszka *Iwona Suszka*

Anita Kubicka *Anita Kubicka*

Załączniki:

1. Listy obecności na warsztatach sołeckich
2. Dokumentacja zdjęciowa z przeprowadzonej wizji terenowej oraz warsztatów sołeckich (płyta CD).